

Модел 26

КООПЕРАЦИЯ „РАЈОPOWER“

Пайотенланд и Зеневалей – Белгия

СОБСТВЕНОСТ	ЧАСТНА & ГРАЖДАНСКА
Компетентен орган по програмата	Пайотенланд и Зеневалей (Белгия)
Звено по изпълнение на програмата	„Rajorpower“ cvba - кооперация за възобновяема енергия
Модели на изпълнение	договори за енергоспестяване с гарантиран резултат (ДЕСГР) <ul style="list-style-type: none"> • Финансиране от трети страни за ЕЕ в обществените сгради • Финансиране от трети страни за светодиодно улично осветление Друго <ul style="list-style-type: none"> • Посредническа служба по въпросите на ЕЕ в частните домове (субсидирана)
Оперативни услуги	Посредничество и финансиране <ul style="list-style-type: none"> • Посредническа служба по въпросите на ЕЕ в частните домове (субсидирана) • Финансиране от трети страни за ЕЕ в обществените сгради • Финансиране от трети страни за светодиодно улично осветление
Финансирани проекти	Енергийна ефективност (обновяване на сгради) Енергийна ефективност (обществено осветление) Енергийна ефективност (други) Възобновяема енергия
Амбиция/цели	До 50 % намаление на енергийното потребление. <ul style="list-style-type: none"> • Спестявания в размер на 81 000 000 л гориво/м3 • Спестявания в размер на 300 000 тона CO2 (10 000 домакинства) • Спестявания в размер на 1 000 кг ядрени отпадъци • Инвестиционен капацитет: 153 000 000 евро (75 000 000 евро енергийни спестявания + 78 000 000 евро производство на енергия)
Бенефициенти	Публичния сектор и жилищния сектор
Механизъм на финансиране	Гражданите („Rajorpower“ представлява белгийска кооперация за използването на възобновяеми енергийни източници, в която участват местните жители)
Финансови инструменти	Собствен капитал/собствени средства, безвъзмездно финансиране, финансиране посредством ДЕСГР

Резюме

„Pajorpower“ cvba е една кооперация за използването на възобновяеми енергийни източници — от вида на т. нар. „REScoop“ — във Фландрия, Белгия. Кооперацията емитира акции и инвестира в проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност в „het Pajottenland“ и „de Zennevallei“ – два региона на юг от Брюксел. В кооперацията могат да участват всички граждани: след закупуването на акции, те стават съсобственици на проектите и придобиват право на дял от печалбата. „Pajorpower“ е ориентирана към местните жители и местните общини и способства за подобряването на енергийната ефективност на жилищата и сградите. За гражданите е създадена (субсидирана) посредническа служба по въпросите на ЕЕ, а при обществените сгради се използва модела на финансиране от трети страни.

Какъв е принципът на действие?

По какъв начин т. нар. „REScoop“ си сътрудничат с местните общини по въпросите на ЕЕ?

„REScoop“ е абревиатура от съставното наименование на английски език на кооперация за възобновяема енергия и описва един бизнес модел, при който гражданите съвместно притежават и участват в проекти за възобновяема енергия или енергийна ефективност. Наименованието „REScoop“ също така се отнася до производството на електроенергия за общността или до електроенергийните инициативи на общността. Тези кооперации и местните общини обикновено обслужват едни и същи заинтересовани лица - гражданите. Не е задължително те да са с правния статут на кооперации, а по-скоро да се отличават по начина, по който осъществяват своята дейност. Обикновено се съблюдават 7 принципа, надлежно разписани от Международния кооперативен алианс:

1. Доброволно и открито членство
2. Демократичен контрол на членовете
3. Икономическо участие посредством пряка собственост
4. Автономност и независимост
5. Образование, обучение и информация
6. Сътрудничество между кооперациите
7. Загриженост за общността

Всички граждани имат право да се присъединят към кооперацията. След закупуването на акции от кооперацията, те стават членове и съсобственици на местните проекти за ВЕИ и ЕЕ, придобиват право на дял от печалбата и често пъти имат възможността да изкупуват съответната електроенергия на разумна цена. Освен това членовете на кооперацията могат активно да участват в нея – те могат да решават в какво и къде да инвестира кооперацията и тяхното мнение се взема предвид при определянето на цената на електроенергията.

Тези кооперации формират челните редици на прехода към енергийна демокрация и позволяват на гражданите активно да участват в проектите за възобновяема енергия и енергийна ефективност. Моделът „REScoop“ осигурява редица преимущества за климата, гражданите и местните власти:

REScoops насърчава социалното приемане на възобновяемата енергия

Противопоставянето на местно равнище спрямо проектите за възобновяема енергия (обикновено касаещи вятърните турбини) намалява в случаите, когато на жителите се предоставя възможност да инвестират и станат съсобственици на производствените инсталации в съответната общност. Това е особено вярно, когато местните граждани се ангажират от самото начало на проекта. Участието на заинтересованите страни и прякото участие на гражданите насърчава социалното приемане на възобновяемата енергия. Местните жители не само имат дял от печалбата, но и получават достъп до „чиста“ електроенергия на справедлива цена.

REScoops прави отделните инвестиции приемливи

Не всеки разполага с покрив, пригоден за монтирането на слънчеви панели, нито с финансовата възможност да реализира една такава значителна инвестиция. Производствените инсталации по този модел обикновено се притежават от голяма група граждани, което прави отделната инвестиция достъпна.

REScoops облагодетелства местната общност

Кооперациите имат ясен ангажимент към общността. Обикновено те споделят част от печалбата със своите членове и използват останалата част за разработването на нови проекти или облагодетелстват местната общност като цяло. Някои кооперации например финансират изграждането на местни устойчиви концертни зали, а други - станции за зареждането на електрически велосипеди. По този начин всички жители са облагодетелствани от проектите и генерираните от тях печалби.

REScoops запазва финансовите средства в местната икономика

При този модел се използват местни енергийни източници и се ангажират местните жители. По този начин средствата, които в противен случай биха били изгубени, се запазват в рамките на местната общност. Освен това се стимулира местната заетост и се насърчава местната икономика.

REScoops съдейства за енергийната ефективност

Генерираните от проектите за възобновяема енергия приходи често се използват за финансирането на мерки за енергийна ефективност в обществените сгради. Някои кооперации покриват разноските по закупуването на изолационни материали за обществените сгради, докато други финансират изграждането на устойчиви концертни зали.

- Оденвалд (Германия) - Кооперацията за възобновяема енергия бе създадена от местните жители през 2009 г. с подкрепата на местната община. Към настоящия момент тя е привлякла 10 милиона евро и е инвестирала 36 милиона евро в проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност. Близо 3 000 членове се снабдяват със „зелена“ електроенергия. Част от печалбата се използва за финансиране на изграждането на нова детска градина и местна енергийна станция. Последната

представлява „пасивна“ сграда, в която местните жители могат да получат информация относно начините за цялостно подобрене на енергийната ефективност на обществените сгради.

- Вийерс льо Буйе (Валония, Белгия) - Общината подкрепи старта на местната „REScoop“, която вече разработва проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност.
- Гент (Фландрия, Белгия) - Общината активно подкрепи създаването на „Energent“, една кооперация за възобновяема енергия. Кооперацията разработва местни проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност. Подобно на „Ecopower“, „Energent“ инициира мерки за енергийна ефективност в частните домове на своите членове. Тя координира целия процес от началото до края, а мерките се финансират от членовете.
- Зербек (Германия) - Общината подкрепи създаването на местна кооперация в общността. С нейна помощ общината и жителите финансираха изграждането на местен енергиен парк и се възползват от енергийната сигурност, стабилните цени и финансовото участие. Енергийната мрежа се управлява от общината, която също така управлява и собствен вятърен парк.
- „Moulins du Haut Pays“ е кооперация по белгийското законодателство, която бе създадена с цел изграждането на 2 големи вятърни турбини в Дур (Белгия). Близо 75 % от акциите са притежание на местни жители и хора, които живеят в близост до проекта. Община Дур притежава останалите 25 %. Това означава, че 25 % от печалбата може да бъде използвана от общината за финансирането на мерки за енергийна ефективност в обществените сгради.
- „Ecopower“ е кооперация по белгийското законодателство с повече от 48 000 членове, която използва приходите от проекти за вятърна енергия за финансиране на възнаградението на един (хоноруван) експерт по ПДУЕ, който действа от името на общината. По този начин кооперацията не само обединява ВЕИ с ЕЕ, но и самата община с местните жители.

По какъв начин „Рајорpower“ си сътрудничи с жителите и местните общини по въпросите на ЕЕ?

„Рајорpower“ бе основана през 2014 г. като кооперация по белгийското законодателство, която имаше за цел да подпомогне устойчивото развитие на местно равнище (т.е. в Пайотенланд и Зеневалей). Кооперацията набира финансови средства от местните жители (членове) и използва тези средства за инвестиции в проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност. В идеалния случай решенията за тези инвестиции и дейността на кооперацията включват максимален брой хора. Това е продиктувано от факта, че те не само имат финансово участие в кооперацията, но и личен интерес от изграждането на устойчиво бъдеще за тяхната община. Една акция струва 250 евро и е фиксирана за срок от 6 години. Това се налага, за да се избегнат резки промени в капитала на кооперацията. Кооперацията е демократична собственост – всеки член има право на един глас в общото събрание, независимо от броя на притежаваните акции.

1. Киото мобайл – посредническа служба по въпросите на ЕЕ за обикновените граждани

В сътрудничество със своя основател — неправителствената организация „[Киото в хет Пайотенланд](#)“ — „Rajorpower“ повишава осведомеността на местните жители относно по-рационалното използване на енергията в техните жилища. Кооперацията предоставя консултантски услуги с помощта на независим енергиен експерт, който извършва енергийни одити при поискване. Одитният доклад подрежда по приоритет мерките, които са необходими за подобряване на енергийната ефективност на жилището. Тези мерки обикновено включват изолация на покрива, двоен стъклопакет, термопомпи, пелети, слънчеви панели и т.н. Енергийните експерти изчисляват необходимата инвестиция, както и предвижданите икономии. Това позволява да се изчисли времето за изплащане на първоначалната инвестиция. Експертът също така помага на гражданите да намерят добри изпълнители и съдейства за евентуални субсидии за техните инвестиции. След това следи за изпълнението на строителните работи. Следва да се отбележи, че инвестицията се финансира от самите граждани, докато посредническата служба е субсидирана. Предстои да бъде създадена и разработена подобна служба по въпросите на ЕЕ за обикновени граждани от страна на „Ecorpower“ (Белгия) по линия на проекта „REScoop MECISE“.

2. Мерки за ЕЕ в обществените сгради

В сътрудничество с [CORE](#), [EnergieID](#), [Efika](#) и [MOS Vlaams-Brabant](#), „Rajorpower“ също така предприема действия за подобряване на енергийната ефективност на обществените сгради, като например местните училища. При тях кооперацията използва модела на финансиране от трети страни. Средствата от емитираните от кооперацията акции се използват за финансирането на мерки за ЕЕ.

3. Светодиодно улично осветление

В една община на юг от Брюксел „Rajorpower“ предвижда замяната на конвенционалното улично осветление със светодиодно такова. Предвижда се да се използва модела на финансиране от трети страни.

Звено по изпълнение на програмата

Звеното по изпълнение е „Rajorpower“ cvba. Кооперацията емитира акции и позволява на местните жители да предприемат действия по отношение на ЕЕ в своите жилища и в обществените сгради. При тези действия се използва модела на финансиране от трети страни.

Правно-организационна форма	Кооперация за възобновяема енергия („REScoop“) – „Rajorpower“ cvba
Описание на акционерите	Кооперацията е демократична собственост на местните жители.
Собствен капитал	Местните жители притежават 100 % от капитала.
Акционери	Местните жители
Специализиран персонал	Неизвестна величина
Оперативни разходи по програмата	Неизвестна величина

Организация и партньорства

Pajopower – www.pajopower.be
Ecopower - www.ecopower.be
Beauvent – www.beauvent.be
Energent – www.energent.be
Bronsgroen – www.bronsgroen.be
CORE - www.thinkcore.be
REScoop.Vlaanderen - www.rescoopv.be
REScoop.eu - www.rescoop.eu
EFIKA - www.efika.be
Kyoto in het Pajottenland – www.kyotoinhetpajottenland.be
EnergieID – www.energieid.be
Milieuzorg op School – Vlaams-Brabant

Бенефициенти

Бенефициенти	Обикновените граждани, местните власти, обществените органи (училищата), „Pajopower“
Видове проекти	Посредническа служба по въпросите на ЕЕ в частните домове Финансиране от трети страни на мерки за ЕЕ в обществените сгради Финансиране от трети страни на светодиодно улично осветление
Оперативна подкрепа	<ol style="list-style-type: none"> 1. Посредническа служба за обикновените граждани:<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на енергийно обследване • Подреждане по приоритет на необходимите мерки за ЕЕ • Изчисляване на инвестицията, вътрешната норма на възвращаемост и времето за изплащане • Определяне на изпълнители (и организиране на колективни покупки) • Координиране на строителните работи • Упражняване на мониторинг върху инвестициите 2. Финансиране от трети страни на мерки за ЕЕ в обществените сгради 3. Финансиране от трети страни за светодиодно улично осветление
Финансова подкрепа	Неизвестна величина

Механизъм на финансиране

Финансиране на Звеното по изпълнение на програмата	„Pajorpower“ cvba
Финансиране на проектите	Субсидирана – посредническа служба по въпросите на ЕЕ в частните домове Финансиране от трети страни – посредническа служба по въпросите на ЕЕ в обществените сгради Финансиране от трети страни – светодиодно улично осветление
Механизъм на финансиране	Кооперация
Размер на финансирането	2 милиона евро
Вид финансиране	Неприложимо
Източник на финансирането	Неприложимо
Финансови инструменти	Собствен капитал

Резултати

Към настоящия момент от „Pajorpower“ cvba са обновени 1 250 сгради. Това съответства на обща инвестиция в размер на близо 4 милиона евро. По-долу е представена подробна разбивка.

Financiële en ecologische resultaten acties	Aantal renovaties	Energiebesparing in kWh	Energiebesparing /gezin	Energiekostbesparing in €	Energiekostbesparing/gezin	CO2-uitstootreductie in ton CO2	CO2-uitstootreductie/gezin	Gemiddelde investering/renovatie	Totale investering
Samenaankoop dak-zoldervloerisolatie	435	1.957.500	4.500	156.600	360	517	1,19	2.500,00	1.087.500,00
Samenaankoop zonne-energie	85	272.000	3.200	100.640	1.184	20,67	0,24	8.000,00	680.000,00
Samenaankoop PV 2016	170	595.000	3.500	85.000	500	179	1,05	6.000,00	1.020.000,00
Samenaankoop HR++-glas	150	600.000	4.000	48.000	320	158,40	1,06	2.400,00	360.000,00
Samenaankoop muurisolatie	410,00	1.705.600,00	4.160,00	136.448,00	332,80	450,28	1,10	2.040,00	836.400,00
Totaal	1.250,00	5.130.100,00	4.104,08	526.688,00	421,35	1.324,63	1,06		3.983.900,00

Данни за контакт

„Pajopower“ cvba

Bruno Moens (Координатор)

Paddenhoek 12

1755 Gooik

Белгия

info@pajopower.be

www.pajopower.be

+32 2 306 45 62

Информационна справка

Обща информация

Държава	Белгия
Наименование на модела	Кооперация „Pajopower“ cvba
Дата на създаване	2014

Описание на модела

Собственост	Частна и гражданска
Компетентен орган по програмата	Пайотенланд и Зеневалей (Белгия)
Звено по изпълнение на програмата	„Pajopower“ cvba - кооперация за възобновяема енергия
Оперативни услуги	Посредничество и финансиране <ul style="list-style-type: none"> Посредническа служба по въпросите на ЕЕ в частните домове (субсидирана) Финансиране от трети страни за ЕЕ в обществените сгради Финансиране от трети страни за светодиодно улично осветление
Модел на изпълнение	договори за енергоспестяване с гарантиран резултат (ДЕСГР) <ul style="list-style-type: none"> Финансиране от трети страни за ЕЕ в обществените сгради Финансиране от трети страни за светодиодно улично осветление Друго <ul style="list-style-type: none"> Посредническа служба по въпросите на ЕЕ в частните домове (субсидирана)
Видове финансирани проекти	Енергийна ефективност (обновяване на сгради) Енергийна ефективност (обществено осветление) Енергийна ефективност (други) Възобновяема енергия
Бенефициенти	Публичния сектор и жилищния сектор

Географско покритие	Пайотенланд и Зеневалей (Фландрия, Белгия)
---------------------	--

Описание на финансовия модел

Финансиране на проектите	Собствен капитал/собствени средства, грантово финансиране, финансиране посредством ДЕСГР
Механизъм на финансиране на проектите	Гражданите („Рајорpower“ е кооперация по белгийското законодателство, в която участват местните жители)
Финансови инструменти	Собствен капитал/собствени средства, грантово финансиране, финансиране посредством ДЕСГР
Модел на възвращаемост	Договори за енергоспестяване с гарантиран резултат

Профил на риска по проекта

Риск по изпълнението	Собствениците на имотите
Ресурси	Неизвестна величина
Финансов риск	Собствениците на имотите (собствени средства)

Изисквания на модела

Численост на персонала	Неизвестна величина – зависи от размера на проекта
Необходим собствен капитал	Неизвестна величина – зависи от размера на проекта
Необходимо финансиране	Неизвестна величина – зависи от размера на проекта

Ключови показатели за модела

Размер на инвестициите от създаването	Вижте таблицата
Размер на проекта (или на портфейла от проекти)	Вижте таблицата
Ниво на средни енергийни спестявания	Вижте таблицата

Степен на зрялост на разработката

Степен на разработка/изпълнение	Посредническа служба по въпросите на ЕЕ в частните домове – етап на изпълнение Финансиране от трети страни за обществените сгради – етап на изпълнение Светодиодно улично осветление – етап на разработка
Степен на оперативна разработка	Зряла
Степен на финансова разработка	Зряла

Характеристики на модела

Степен на установеност	Неизвестна величина
Потенциал за разрастване	Голям
Възможност за увеличаване на мащаба на модела	Голяма
Възможност за	Голяма

възпроизвеждане на модела	
Въздействие върху баланса на публичния сектор	Голяма

Източници

www.pajopower.be

www.citynvest.eu